

آر شیو

۱۶۱/۱

تعداد واحد: ۲

کد: ۵۷

نام درس: تاریخ امر ۳

هم نیاز: ندارد

کد: ۴۷

پیش نیاز: تاریخ امر ۲

الف - منابع مطالعه

- ۱ - کتاب قرن بدیع - حضرت ولی عزیز امرالله، ترجمه نصرالله مودت، جلد سوم، طهران، مؤسسه ملی مطبوعات امری، ۱۴۲۴ بدیع / (تهیه شود)
- ۲ - جزویه متن / (ارسال می گردد)

تذکر: منابع تکمیلی: جزویه قدیم تاریخ امر ۳ و جزویه کتابخوانی قرن بدیع جلد ۳ و ۴

ب - ضمایم

ندارد

ج - ارزشیابی

۱ - امتحانات:

امتحان میان ترم (هفته نهم / ۳۰ نمره)

امتحان پایان ترم (هفته هجدهم / ۴۰ نمره)

۲ - تکلیف:

تکلیف (۳ مورد / هفته هفدهم / ۳۰ نمره)

فهرست جزوه راهنمای

صفحه	عنوان
۳	۱ - مقدمه
۴	۲ - نمایه ارتباط درس با دروس دیگر
۵	۳ - برنامه مطالعه هفتگی
۶	۴ - معرفی منابع درس
۸	۵ - معرفی منابع تکمیلی
۱۰	۶ - روش مطالعه (عیناً مانند دروس تاریخ امر ۱ و ۲ می باشد. به آن مراجعه فرمایید.) ۷ - اهداف درس :
	هدف کلی
	اهداف آموزشی کتاب قرن بدیع
	اهداف آموزشی مقالات به تفکیک
۱۲	۸ - ارزشیابی
۱۲	۹ - راهنمای انجام تکلیف

تذکر: روش مطالعه و سوالات امتحانی مثل دروس تاریخ امر ۱ و ۲ می باشد. با توجه به توضیحات و آموزش‌های کامل و مفضل در جزوات راهنمای مربوطه، در این درس نیاز به تکرار آن نمی باشد؛ لذا خواهشمند است حتماً در مراجعه به این جزوات دقت کافی مبذول گردد.

مقدمه

«در آغاز قرن بیستم، در چنین چشم اندازی که هم از اعتماد کاذب و هم از ناامیدی کامل، هم از روشنایی دانش و هم از تاریکی روحانی مرکب بود هیکل تابناک عبدالبهاء درخشیدن گرفت ... حضرت عبدالبهاء رسالت خویش را در زندان دستگاه دولتی ظلم و جهل آغاز کرد و با خیانت برادران بیوفایش که آرزوی مرگش را می‌کردند روبرو شد. با همه آن مشکلات یکه و تنها از بهائیان ایران جامعه‌ای ساخت که به ترقیات اجتماعی درخشانی نائل گشتند. در شرق امرالله را بگسترد و در غرب جامعه‌هایی از مؤمنان فدایکار خلق فرمود و به طرح نقشه‌ای برای توسعه امر بهایی در سراسر عالم پرداخت. احترام و تمجید اصحاب فکر و اندیشه را که با امر تبط بودند به خود جلب کرد و به پیروان حضرت بهاءالله در سراسر دنیا هدایتها و تبییناتی بیشمار و قاطع و مستند درباره احکام و تعالیم بهایی عطا فرمود. در کوه کرمل با مشکلات فراوان مقام حضرت باب را بنانمود و بقایای جسد مبارکش را در آن نهاد و این بنا کانون مساعی و مجهداتی خواهد شد که بتدربیح حیات انسان را در این کره خاک نظم و نسقی جدید بخشد. حیات حضرت عبدالبهاء پیش آشنا و بیگانه در هر جلوه‌ای از مظاهر حیات انسانی سرمشق و مثالی جاودانی بود و همان خصائی را دارا بود که عرف افلاسفه و شعراء در همه اعصار به عنوان نهایت کمال انسان ستوده و آرزویش را می‌کردند.» (قرن انوار، ص ۳۴)

با سپاس و حمد به در گاه جمال مبارک، همراهی و اشتیاق آن عاشق کسب معارف موجب گردید که موفق شدیم سومین درس از سلسله دروس تاریخ امر را تهیه، تدوین و تقدیم نماییم.

تاکنون دو درس از دروس تاریخ امر، یعنی تاریخ امر ۱، در مورد حیات حضرت رب اعلی و حوادث مربوط به عهد اعلی و قوانین تاریخی مربوط به فلسفه تاریخ و تاریخ امر ۲، در مورد حیات حضرت بهاءالله و وقایع مربوط به عهد ابهی همچنین اسطوره و علیت از مباحث فلسفه تاریخ مطالعه شد. با آرزوی اینکه مطالعه دو درس قبل شوق و شعف آن یار روحانی را جهت مطالعه تاریخ امر مضاعف نموده باشد، در درس تاریخ امر ۳، به وقایع عهد میثاق، مختصراً از حیات حضرت عبدالبهاء و فرد و جامعه و اندیشه پیشرفت از مبحث فلسفه تاریخ می‌پردازیم. امید است که با مطالعه این درس بتوانیم در حد مقدور و توان این «نهایت کمال انسان» را بشناسیم و حیات و اقدامات آن حضرت روشایی را همان در شناخت و در ک صلح از عهد میثاق گردد.

عهد میثاق که سومین عهد از عهود عصر رسولی و آخرین عهد آن است، دارای خصائص و ویژگیهای خاص خود می‌باشد. با وجودی که مقام حضرت عبدالبهاء با مقام شارع و مبشر متفاوت است ولی خصائص و رسالتی در ایشان مودع گشته که حضرتش را با این عصر یعنی عصر رسولی مرتبط و مربوط ساخته است تا این عصر را با موفقیت به کمال خویش رسانیده، زمینه و مقدمات عصر بعدی یعنی عصر تکوین فراهم آید.

نمایه ارتباط درس با دروس دیگر

تاریخ امر ۴

مطالعه آثار ۴   تاریخ امر ۳   تعالیم اجتماعی ۱ و ۲

تاریخ امر ۲

تاریخ امر ۱

تاریخ جهان ۱

تاریخ جهان ۲ و ۳

تاریخ نبیل

اگرچه پیش نیاز این درس، درس تاریخ امر ۲ می‌باشد اما دروس تاریخ جهان ۲ و ۳، مطالعه آثار ۴ و تعالیم اجتماعی ۱ و ۲ در فهم و درک بهتر آن بسیار مؤثر و ضروری هستند.

۱ - تاریخ جهان ۲ : بعضی وقایع که در این درس مطالعه می‌شود و از نظر تاریخی همزمان با دوران عهد و میثاق می‌باشد به درک بهتر اشاراتی که در قرن بدیع جلد ۳، به این وقایع شده است کمک می‌نماید.

۲ - تاریخ جهان ۳ : مباحث «فرد و جامعه» و «اندیشه پیشرفت» که در مبحث فلسفه تاریخ مورد مطالعه قرار می‌گیرد مبنای درک بهتر این مباحث در این درس و انجام تکلیف آن می‌باشد.

۳ - مطالعه آثار ۴ : منبع اصلی مطالعه این درس «رساله مدنیه» می‌باشد که فراگیری دقیق و تعمق و بررسی این اثر در درک و شناخت شخصیت، موقعیت، افکار و احاطه علمی حضرت عبدالبهاء مؤثر می‌باشد.

۴ - تعالیم اجتماعی ۱ و ۲ : خطابات مبارکه در سفر غرب که در این دو درس مورد مطالعه و بررسی قرار می‌گیرد، به شناخت بیشتر حضرت عبدالبهاء و درک اهمیت سفر مبارک کمک شایان می‌نماید.

برنامه مطالعه هفتگی

منبع مورد مطالعه	هفته
راهنمای درس تاریخ امر ۳ و تاریخ امر ۱ + مقاله حیات حضرت عبدالبهاء	اول
فصل ۱۴ قرن بدیع + مقاله عهد و میناق تا نقضیں + مقاله نقش حضرت عبدالبهاء در عهد ابھی	دوم
فصل ۱۵ قرن بدیع + مقاله عهد و میناق قسمت نقضیں + مقاله مقام حضرت عبدالبهاء	سوم
فصل ۱۶ قرن بدیع تا صفحه ۷۵ «... در خطه آمریک توأم و همعنان خواهد بود...» + مقاله شرح حال برخی از مؤمنین عهد میناق (مؤمنین غربی)	چهارم
دبیاله فصل ۱۶ قرن بدیع تا آخر فصل + دبیاله مقاله شرح حال برخی از مؤمنین عهد میناق (مؤمنین شرقی)	پنجم
فصل ۱۷ قرن بدیع	ششم
فصل ۱۸ قرن بدیع	هفتم
مرور درس	هشتم
● امتحان میان ترم	نهم
فصل ۱۹ قرن بدیع تا صفحه ۲۱۵ «... زائل ساخت...» + مقاله سفر حضرت عبدالبهاء به غرب	دهم
دبیاله فصل ۱۹ قرن بدیع تا آخر فصل + مبحث فلسفه تاریخ: مقاله فرد و جامعه + اندیشه پیشرفت	یازدهم
فصل ۲۰ تا صفحه ۲۹۱ سر پاراگراف «هیکل مبارکه که ...»	دوازدهم
دبیاله فصل ۲۰ + مقاله شباهات سیاسی	سیزدهم
فصل ۲۱	چهاردهم
انجام تکلیف	پانزدهم
انجام تکلیف	شانزدهم
□ مرور درس و ارسال تکلیف	هفدهم
● امتحان پایان ترم	هجدهم

معزّفی منابع درس

۱- قرن بدیع جلد ۳

سوئین جلد از قرن بدیع (God Passes By) اثر حضرت ولی عزیز امرالله به عنوان منبع اصلی این درس انتخاب شده است. در درس تاریخ امر ۱ شرح مبسوطی بر معزّفی کتاب قرن بدیع ارائه شد. لذالزومی به ذکر آن نیست. ذیلانظر معهد اعلی در خصوص آن زیارت می‌شود:

«در اوت سال ۱۹۴۴ حضرت ولی امرالله اکمال نقشه هفت ساله اول را با شادمانی اعلام فرمود و در آن جشن و سرور هدیه فاخری به اهل بهاء عطا کرد که از اعظم مجاهدات حیاتش محسوب است و آن کتاب قرن بدیع است که در سال ۱۹۴۴ بچاپ رسید و حاوی تاریخ جامع و عبرت انگیز صد سال اول امر بهایی است که پیش دیده بهائیان دریچه‌ای را بگشود و منظر وسیع روحانی زیبایی را نشان داد که چگونه مقاصد حضرت بهاءالله برای نوع بشر در حال تحقق است.

تاریخ وسیله‌ای است بسیار نیرومند که آنچه در گذشته واقع گشته تصویر می‌کند و پرتوی بر زمان آینده می‌افکند و صفحه ضمیر ادمیان را ز قهرمانان و مقدسین و شهیدان پر می‌سازد و در هر خواننده‌ای استعدادهای نهفته در وجودش را چنان بیدار می‌کند که تصورش را هم نمی‌کرده است. تاریخ به جهان و به تجارب انسانی معنی می‌دهد والهام می‌بخشد، تسلی می‌دهد و سبب روشنی اندیشه می‌شود و حیات را غنی و بارور می‌نماید. در کتابهای بیشمار ادبیات و اساطیری که میراث بشر است دست تاریخ و اتوان دید که سیر تمدن را شکل و صورت داده است ...

اما کتاب قرن بدیع چنان کار فکری را به او جی رسانده که نویسنده‌گان پیشین هر چه کوشیده‌اند بدان نرسیده‌اند. آنان که خویش را با بینش آن کتاب جلیل دمساز می‌کنند راهی را در آن برای وصول به فهم مقصد الهی کشف می‌نمایند و این همان طریقی است که با شاهراه گسترده ترجمه‌های حضرت شوکی افندی از آثار نازله در این ظهور تلاقی می‌کند و می‌بینند. انتشار این کتاب در برگزاری قرن ظهور امر بهایی آن هم در وقتی که جشننها موقیت اولین مجاهدات جمعی اهل بهاء برگزار می‌شد بر جمیع بیرون از حضرت بهاءالله معلوم ساخت که فداکاریهای مستمر یکصد ساله گذشته چقدر عظیم بوده است ...» (قرن انوار، ص ۵۹)

حال با توجه به این دیدگاه و نظر معهد اعلی و همچنین مطالبی که در درس تاریخ امر ۱ در مورد کتاب قرن بدیع ارائه شد، اهمیت این کتاب عظیم در دیانت بهایی و شناخت مسیری که امر الهی بیموده و تأثیری که بر افکار و عقول می‌گذارد بیش از پیش مشخص می‌شود.

۲- مقالات

۱- ۱- حیات حضرت عبدالبهاء

در این مقاله حیات حضرت عبدالبهاء مطالعه می شود و مختصر آثار ایشان معزفی می گردد.
چون به صعود مبارک در قرن بدیع بطور مشروح پرداخته شده است، لذاز شرح آن صرف نظر شد.

۱- ۲- مقام حضرت عبدالبهاء

در طی این مقاله، سعی بر آن بوده است که با وجود اعتراف به ضعف در شناخت مقام حضرت عبدالبهاء در حد توان، با توجه به نصوص مبارکه به ذکر مقام و شؤون ایشان پرداخته شود.

۱- ۳- نقش حضرت عبدالبهاء در عهد ایهی

از آنجا که مدت ۴۰ سال از حیات پربار حضرت عبدالبهاء در ظل عهد ایهی گذشت و در طی این ۴۰ سال به طرق مختلف با انجام مسؤولیتها و وظایفی که حضرت بهاءالله صرفاً به کف کفایت ایشان می سپردند، با القاب و اوصافی که صرفاً مختص ایشان بود، با احترام و محبت به ایشان و با نزول الواح و آثار به افتخار ایشان بر جستگی مقام و شأن و امتیاز ایشان از سایرین، بخصوص سایر اغصان جلوه و بروزی آشکار یافت و هنگامی که پس از صعود حضرت بهاءالله با گشوده شدن کتاب عهدی مقام ایشان بطور مستند معلوم و واضح شد، این مسأله موجب تعجب کسی نشد. لذا شناخت این نقشها و تعقی در آن بسیار مهم و ضروری می باشد.

۱- ۴- عهد و میثاق و ناقضین

گرچه متنی که تدوین شده است، ممکن است علی الظاهر تاریخی نباشد و به دروس دیگر مؤسسه نزدیکتر باشد، ولی از آنجا که تاریخ عهد میثاق و وقایع آن با مسأله عهد و میثاق و نقض و اهمیت آنها جدانشدی است، به آن موارد پرداخته شد تا اثرات و اهمیت عهد و میثاق و تمسک به آن در وصول به اهداف عالیه دیانت بهائی مبرهن گردد و در این درس به عهد و میثاق در دوران حضرت عبدالبهاء پرداخته شد و در درس تاریخ امر ۴ عهد و میثاق و نقض در آن دوران خاص (عصر تکوین) بررسی خواهد شد.

۱- ۵- سفر حضرت عبدالبهاء به غرب

در این متن اوضاع کلی غرب مقارن ایامی که سفر مبارک صورت گرفته است بطور اجمال ذکر گردیده تا اهمیت مسائل و دیدگاهها و راه حلها یی که حضرت عبدالبهاء جهت رفع مشکلات و دردهای موجود جامعه غرب ارائه می دادند مشخص تر گردد. همچنین به اهمیت و علل سفر نیز پرداخته شده است. بخشی از کتاب قرن انوار که فضای کلی غرب را بیان می دارد ضمیمه مقاله است که می بایست مورد توجه و دقّت قرار گیرد.

۱- ۶- شرح حال برخی از مؤمنین عهد میثاق

این مجموعه به شرح حال مختصر مؤمنین شرقی و غربی، نحوه ایمان و اقدامات بعضی از افراد و عاقبت حال آنها می پردازد که نمونه‌ای از گروهها و طبقات اجتماعی مختلف و مؤمنین این عهد می باشند. همچنین نشانگر اهمیت مقام کسانی است که در امر با فدایکاری خدمت نمودند.

۲ - رفع شباهات سیاسی

این قسمت به رفع دو شباهه در مورد حضرت عبدالبهاء می پردازد مانند اعطای لقب سر به حضرت عبدالبهاء و مسأله مخالفت با مشروطه که کلاً از جزو مطالعه معارف بهایی شماره ۱۵ استخراج شده است و می توان گفت در توضیح مطالبی است که در قرن بدیع ذکر شده است.

۳ - مقاله فرد و جامعه

در این مقاله مسأله فرد و جامعه و دیدگاهی که در این مورد مطرح شده مورد بررسی قرار می گیرد. برای این مقاله تکلیفی درنظر گرفته شده است. (برای توضیحات بیشتر به راهنمای انجام تکلیف مراجعه فرمایید).

۴ - مقاله اندیشه پیشرفت

در ادامه دو درس تاریخ امر ۱ و ۲ که سعی بر آن شد مطالب مطالعه شده در مبحث فلسفه تاریخ - تاریخ جهان ۳ - به صورت کاربردی بررسی شوند، در این درس به معزفی مبحث «پیشرفت در تاریخ»، پرداخته شده است.

این مقاله مقدمه‌ای مختصر بر طرح این موضوع است و در کنار مطالبی که در جزو درس تاریخ جهان ۳ مطالعه شده است، می تواند معرفی ای کافی برای موضوع باشد تا با این دید به بررسی قرن بدیع (در این درس قسمت سوم کتاب) پرداخته شود.

برای این موضوع تکلیفی نیز در این درس معین شده است که باید موضوع پیشرفت جامعه بهایی و امر مبارک در کتاب قرن بدیع جلد ۳ مورد تحقیق قرار گیرد. (برای توضیحات بیشتر به راهنمای انجام تکلیف مراجعه کنید).

دانشجویان گرامی می توانند جهت آشنایی بیشتر با این مبحث به مطالعه سایر کتب معزفی شده در مقاله پردازنند.

معزفی منابع تكميلی

کتب و نشریات ذیل جهت علاقهمندان به تحقیقات و مطالعات عمیق تر و وسیع تر معزفی می شود:

الف - آثار مبارکه

۱ - توقيع دور بهائي ، حضرت ولی امر الله

- ٢ - تذكرة الوفا ، حضرت عبدالبهاء ، زانويه ١٩٢٤ - ١٣٤٣ هجري - مطبعة عباسية حيفا
- ٣ - خطابات مباركه ، ١٣٤٠ - ١٩٢١ م - مصر
- ٤ - كتاب عهدي (ادعى حضرت محبوب)
- ٥ - لوح هزار بيتي

- ب -

قرن انوار ، مرکز جهانی بهائی ، مترجم هوشمند فتح اعظم ، ١٥٨ بدیع
ج - کتب عمومی

- ١ - بداياع الانار ، محمود زرقاني ، ١٣٤٠ هـ . - ١٩٢١ م
- ٢ - حیات حضرت عبدالبهاء ، محمد على فيضي ، ١٢٨ بدیع
- ٣ - حضرت عبدالبهاء ، حسن باليوزي (انگلیسی)
- ٤ - يادداشتھایی در باره حضرت عبدالبهاء ، هوشنگ محمودی
- ٥ - در گه دوست ، هوارد کلبی آیواز ، ١٢٥ بدیع (ترجمه جناب فيضي)
- ٦ - The Mystery of God
- ٧ - مثل اعلى ، فروغ ارباب ، ١٢٣ بدیع
- ٨ - خاطرات نه ساله عکا ، دکتر یونس افروخته ، ١٠٩ بدیع
- ٩ - خاطرات حبیب ، دکتر حبیب الله مؤید ، ١١٨ بدیع
- ١٠ - خاطرات عزیز الله عزیزی ، عزیز الله عزیزی
- ١١ - بهجة الصدور ، میرزا حیدر علی اصفهانی ، ١٣٣١ هـ .
- ١٢ - یار دیرین ، سیاوش سفیدوش
- ١٣ - بهاء الله شمس حقیقت ، ١٩٨٠ م
- ١٤ - شرح شهادت میرزا یعقوب متحده ، حبیب الله مؤید ، ١٠٥ بدیع ، مؤسسه ملی مطبوعات امری
- ١٥ - Some Early Baha'is of the west ، او. زد. وايتهد ، ١٩٧٦
- ١٦ - ظهور الحق ، جلد ٧ ، فاضل مازندرانی
- ١٧ - منابع مورد مطالعه در فلسفه تاریخ در درس تاریخ جهان ٣

د - نشریات و مجلات

- ١ - پیام بهائی شماره مخصوص هفتاد و پنجمین سال صعود جناب ابوالفضائل گلپایگانی
- ٢ - آهنگ بدیع شماره مخصوص

اهداف درس

هدف کلی

درک و قایع و حوادث تاریخی امر و مسیر آنها که با سطوع و انتشار امر مبارک در دور میثاق مقارن و مصادف بوده است.

اهداف آموزشی کتاب قرن بدیع

جهت تحقیق هدف کلی فوق در پایان درس باید بتوانید به اهداف آموزشی ذیل نایل آیید:

- ۱ - هر واقعه را با توجه به سرفصلهای مندرج در جدول وقایع تجزیه و تحلیل کنید. (به راهنمای تاریخ امر ۱ مراجعه شود).
- ۲ - شرح حیات مرکز عهد را بیان کنید.
- ۳ - نفوس مهم را با توجه به سرفصلهای مندرج در جدول مربوطه معرفی نمایید. (ر.ک. به راهنمای تاریخ امر ۱)
- ۴ - آثار مبارک حضرت عبدالبهاء را طبق جدول معرفی نمایید. (ر.ک. به راهنمای تاریخ امر ۱)
- ۵ - عهد و میثاق و اهمیت و وجوده ممیزه آن را بطور دقیق بیان نمایید.

تذکر: جدول اهداف آموزشی در صفحه ۲۷ راهنمای تاریخ امر ۱ می‌باشد.

اهداف آموزشی مقالات به تفکیک

۱ - حیات حضرت عبدالبهاء

- ۱ - تاریخ و محل تولد، نام والدین، همسر، تاریخ ازدواج، مشخصات همسر را ذکر نمایید.
- ۲ - وقایع حیات را توضیح دهید. (در حد مقاله)
- ۳ - اقدامات مهم را فهرست نمایید و نتایج آن را مرقوم فرمایید.
- ۴ - آثار حضرت عبدالبهاء مذکور در مقاله را معرفی نمایید.

۲ - مقام حضرت عبدالبهاء

- ۱ - مقام ایشان را از خلال آثار مبارک که بیان نمایید. (در حد مطالب مقاله)
- ۲ - در مورد صحت و سقم نظریه وحدت معنوی حضرت بهاءالله و حضرت عبدالبهاء توضیح دهید.
- ۳ - در مورد علت پیدایش عقیده وحدت معنوی توضیح دهید.
- ۴ - مغایرات عقیده وحدت معنوی با اصول اعتقادی امر را بیان نمایید.
- ۵ - مضراطات قبول چنین عقیده‌ای را بیان نمایید.

۳ - نقش حضرت عبدالبهاء در عهد ابھی

- ۱ - اقدامات حضرت عبدالبهاء در عهد ابھی تا جلوس بر کرسی میثاق را بر شمارید و در حد مطالب مقاله توضیح دهید.
- ۲ - عهد و میثاق و نقض عهد

- ۱- اهمیت و اثرات عهد و میثاق را بیان نمایید.
  - ۲- وجوده تمایز عهد و میثاق در دور بهایی را در مقایسه با سایر ادیان ذکر نمایید.
  - ۳- علل نقض را توضیح دهید.
  - ۴- با توجه به علی که منجر به نقض عهد می شود، شواهدی در آن خصوص بیان نمایید.
  - ۵- علل نقض عهد در شرق و غرب را مقایسه نمایید.
  - ۶- در مورد یوم عهد و میثاق توضیح دهید.
- ۵- سفر مبارک به غرب**
- ۱- اوضاع غرب مقارن سفر مبارک را با توجه به سرفصلها بیان نمایید.
  - ۲- اهمیت و اثرات و علل سفر مبارک را با توجه به سرفصلها بیان نمایید.
  - ۳- علل یا علت سفر مصر را بیان نمایید.
  - ۴- نتایج سفر مبارک به مصر را ذکر نمایید.
  - ۶- شرح حال برخی مؤمنین عهد میثاق
- ۱- مقام مؤمنین غربی و شرقی را با توجه به توصیف معهد اعلی بیان نمایید.
  - ۲- علت داشتن چنین مقامی را بیان نمایید.
  - ۳- نحوه اقدام آنان را بیان نمایید.
  - ۴- با توجه به جداول (تاریخ امر ۱) شرح حال مؤمنین ذکر شده را بیان نمایید و این نقوس را معزفی کنید (شرقی و غربی).
  - ۵- چگونگی اطلاع این نقوس از امر حضرت بهاءالله را با توجه به توصیف معهد اعلی بیان نمایید.
  - ۶- نحوه اقدام آنان را با توجه به توصیف معهد اعلی بیان نمایید.
  - ۷- گروه یا طبقه اجتماعی مؤمنین ذکر شده در مقاله را تشخیص دهید.
  - ۷- شباهات سیاسی
- ۱- علل رد شباهه اول را بیان نمایید.
  - ۲- علل رد شباهه دوم را بیان نمایید.
- ۸- فرد و جامعه**
- ۱- نظرات فرد گرایان را در بررسیهای تاریخی توضیح دهید.
  - ۲- نظرات کلی گرایان را در بررسیهای تاریخی توضیح دهید.
  - ۳- ارتباط فرد گرایی و کل گرایی را توضیح دهید.
  - ۴- نقش ساختار و نظام اجتماعی را در نظرات مختلف بیان کنید.
  - ۵- مرد بزرگ تاریخ را معرفی کنید.
  - ۹- اندیشه پیشرفت

- ۱ - چگونگی دنیوی شدن تاریخ را بیان کنید.
- ۲ - اوج شکوفایی نظریه تکامل را باز گو کنید.
- ۳ - تفاوت پیشرفت تاریخی و پیشرفت طبیعی را بیان کنید.
- ۴ - مفهوم پایان تاریخ را شرح دهید و با ذکر دلیل امکان وصول به کمال تاریخ را رد کنید.
- ۵ - پیشرفت و انحطاط را در کنار هم توضیح دهید.
- ۶ - ملاک‌های پیشرفت را بر شمارید.
- ۷ - دیدگاه‌های امر مبارک در باره پیشرفت را از جوانب مختلف بررسی کنید.

ارزشیابی

ارزشیابی این درس بر مبنای امتحان و تکلیف خواهد بود:

- ۱ - امتحان میان ترم
- ۲ - تکلیف (هفته هفدهم)
- ۳ - امتحان پایان ترم

توجه: سؤالات امتحانی مثل دروس تاریخ امر ۱ و ۲ خواهد بود.

راهنمای انجام تکلیف

راهنمای تکلیف ۱: تهیه مقاله

از دوران حضرت عبدالبهاء کثیری از خاطرات در کتب و مطبوعات امری باقی مانده، بسیاری از آنها به فارسی و بعضاً به انگلیسی می‌باشد. در این تکلیف شما موظف می‌باشید که ضمن مطالعه حدائق یکی از این کتب به سؤالات طرح شده پاسخ دهید. لازم به ذکر است که پاسخ به این سؤالات باید به همراه استناد به منبع موردنظر (به شرح آموزش داده شده در دروس روشهای تحقیق) و نقل دقیق موارد باشد.

این تکلیف باید در حدود ۵ صفحه ^۴A تهیه شود و در موعد مشخص شده تحویل معارفی محل گردد. از تکالیفی که منبع خود را دقیق معزفی ننموده یا منبع آنها خارج از منابع معزفی شده باشد نمراتی کسر خواهد گردید.

عدم رعایت اصول نگارش متون تحقیقی (مندرج در جزوه روشهای تحقیق) باعث کسر نمره این تکلیف خواهد گردید.

اهم منابع قابل استفاده:

- ۱ - بدایع الانار (سفرنامه هیکل مبارک به اروپا و امریکا)
- ۲ - خاطرات نه ساله عکا
- ۳ - خاطرات حبیب
- ۴ - مصایح هدایت (مؤمنین میناق که مشرف شده‌اند)
- ۵ - درگه دوست
- ۶ - عشق ورزید و بندگی کرد
- ۷ - هر نوع مجموعه خاطرات مربوط به هیکل مبارک که منتشر گردیده است

سؤالات:

شما باید با توجه به سوالات طرح شده یک یا دو کتاب از مجموعه فوق را مطالعه فرموده و پاسخ سوال را بفرستید.

- موضوع تکلیف: ترم ۱۶۱/۱: عملکرد حضرت عبدالبهاء در مواجهه با نقض عهد و میناق و ناقضین
ترم ۱۶۱/۲: عملکرد حضرت عبدالبهاء در ارتباط با حکومت عنمانی و حکام
ترم ۱۶۲/۱: عملکرد حضرت عبدالبهاء در ارتباط با رؤسای ادیان دیگر و علمای آنان
لازم به ذکر است که تهیه این مقاله ۱۰ نمره از بارم کلی این درس را به خود اختصاص می‌دهد.

راهنمای تکلیف ۲: تهیه مطالب جغرافیای تاریخی

دانشجویان عزیز پیشرفت امرالله در عالم آنچنان وسیع و همه‌گیر بوده و چنان سرعت و وسعت روزافزونی یافته که تصور آن برای ما مشکل است و البته که اگر این اطلاعات و آمار به صورت مجسم در جلو چشمها قرار می‌گرفت تأثیر و فرآگیری آن بیشتر بود. حضرت ولی امرالله به صورت مستمر در ایام حیات خود این مهم را با تهیه نقشه‌هایی از عالم و تجسم فتوحات در آن نشان می‌دادند. حال با توجه به این زمینه و با عنایت به اینکه در این درس و درس بعدی به جهت ذکر اسامی کثیری از مناطق جهان تجسم آنها روی نقشه امکان دارد نوعی کار فردی در خصوص این امر به ترتیب زیر جهت فعالیت شما در نظر گرفته شده است.

الف: توضیحات عمومی: با اهمیت نقشه در دروس دبیرستان آشنا شده‌اید، در هر صورت شما در این تکلیف به نقشه سیاسی اروپا، افریقا و امریکای شمالی احتیاج دارید. ترجیحاً این نقشه می‌تواند مربوط به قبل از جنگ جهانی اول باشد تا خاصه در اروپا نام قبلی ممالک و حیطه آنها برای شما مطالب را محسوس تر نماید ولی هر نوع نقشه سیاسی که شهرها در آن باشند یا هر نوع نقشه گنگی که شما این اطلاعات را در آن پیاده فرمایید قابل قبول است.

ب: روش انجام: تکلیف اولیه شما پیاده کردن خط سیر حضرت عبدالبهاء در روی نقشه است. این

خط سیر از رمله اسکندریه شروع می‌گردد و دو سفر مبارک را در بر می‌گیرد. اگر به شهری چند بار تشریف برده‌اند می‌توانند در کنار شهر تعداد تشریف فرمایی مبارک قید گردد یا مسیر رفت از برگشت با فلسفه‌ای به شکل یارنگ گوناگون جدا گردد.

[در مورد ترتیب تشرف شهرهای امریکا به قدم مبارک در صورت ابهام می‌توانید به بدایع الانار (سفرنامه مبارک) مراجعه فرمایید.]

این تکلیف ۵ نمره دارد.

تکلیف دوم شما در این زمینه علامتگذاری و رنگ آمیزی نحوه انتشار امرالله در عهود مختلفه عصر رسولی است که در ضمن آن نام فاتحین هر سرزمین و زمان تقریبی فتح مشخص گردیده باشد. مثلاً عراق در عهد اعلیٰ توسط ملاعلی بسطامی و حدود ۱۲۶۱ هـ ق فتح گردید.

سرزمینهای مفتوحه هر دوره با یک رنگ مشخص رنگ آمیزی شود و در داخل نقشه در صورت امکان اطلاعات (فاتح - تاریخ فتح) هم ذکر گردد.

این عمل باید تا آخر عصر رسولی ادامه باید و نمره آن ۵ نمره است.

موضوع تکالیف در ترمهای بعدی قابل تغییر است و موضوعات جدید در این زمینه اعلام خواهد شد. **کتابی ماتحتین و تاریخ تقریبی فتح اختیاری است** مجموع بارم تکالیف جغرافیایی ۱۰ نمره است.

راهنمای تکلیف ۳: تهیه مستندات از مقالات متن درس

در این درس شما دو مقاله دارید که درباره مواردی مطرح در فلسفه تاریخ صحبت می‌نماید. این دو مقاله درباره نقش فرد و جامعه در تاریخ و اندیشه پیشرفت در تاریخ می‌باشند.

قرار است شما درباره هر کدام از این دو مقاله موارد رذ و قبول را از متن درس پیدا نمایید یعنی در مورد مقاله فرد و جامعه طرح مسئله براین است که آیا روندهایی در جامعه افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد یا بالعکس افراد ایجاد کننده موقعیتهای خاص خود هستند. در موضوع مورد بحث کتاب سوای شخصیت شاخص حضرت مولی الوری شما باید بتوانید از متن کتاب سه مورد را در تأیید تأثیر بی‌همتای افراد و خلق موقعیتها و سه مورد را در تأثیر اجتماع بر افراد بیابید. بدیهی است ذکر این موارد به معنای تأیید هیچ کدام از دو دیدگاه ذکر شده بطور کامل نیست. این موارد و استنادات با ذکر صفحه و با ذکر اینکه چگونه کدام دیدگاه را تأیید می‌نماید در موعد مقرر ارسال شود.

در مورد مقاله اندیشه پیشرفت نیز شما باید برای هر کدام از موارد زیر استناداتی در رذ یا قبول آن از این کتاب یافته و مرقوم فرمایید.

۱ - آیا پیشرفت بطور دائم انجام می‌شود؟

۲ - آیا سرعت پیشرفت یکنواخت است؟

۳ - ملاکهای پیشرفت چیست؟

۴ - علل پیشرفت چیست؟

برای هر کدام از موارد فوق حداقل باید یک نص از کتاب یافته و با توضیح خود که نوع پاسخ را به سؤال مرتبط می‌سازد در موعد مقرر ارسال فرمایید.

نمره هر قسمت این تکلیف (پیشرفت و فرد و جامعه) ۵ نمره است و درنهایت این تکلیف ۱۰ نمره دارد.